
harkály a postaládán

Hangjáték

KOPECZKY LÁSZLÓ

HALASI,
HALASINÉ,
POSTÁSKISASSZONY

HALASI: *(érkezőben, frissen)* Levelem van?

HALASINÉ: *(távolról, alkalmasint a konyhából)* Odatettem az asztalodra!...

HALASI: Ahán... látom... Ki lehet vajon? *(Papírcsörgés, betűzi a sorokat)* „MÁR CSAK KÉT HÓNAPJA MARADT, HOGY ELKÜLDJE AZT AZ ÖTSZÁZAST”... Aláírás: Gold Béla Órás utca 12, 11/2... *(Dünnög)* Órás utca 12... Gold Béla... Na jó... Hová tettem a csekkönyvemet? *(Csörög az asztali holmikkal, csapkodja a fiókokat)*... Ha ezt is kiegyenlítem, végleg nem lesz semmi adósságom... Hm... Miért is tartozom ennek a Gold Bélának? *(Mintha most ébredne)* Ki ez a Gold Béla?... Megkérdzem Jolánt... *(Gyorsan)* Nem!... Majd csak gúnyosan félrehúzza a száját: *(Utánozza)*... „Felejtünk?... Felejtünk?”... *(Sóhaj)* Hát igen, kissé akadozik a memóriám, és különösen nyomasztóan hat rám, hogy kételkednek benne... Nna... Egy próbálövés. *(Hangosan)* Írt a Gold!

HALASINÉ: *(távolról)* Miféle Gold?

HALASI: *(boldogan)* Felejtünk?... Felejtünk?

HALASINÉ: Ne hülyéskedj! Sohasem hallottam ezt a nevet... És mit ír?

HALASI: Hát ha nem ismered, — mért érdekel?

(Változás)

HALASI: *(halkan mormolja)* Gold... Gold... G...o...l...d...
 HALASINÉ: *(súgva)* Alszol?
 HALASI: *(felriad)* Nem... tünődöm...
 HALASINÉ: Tudom már, ki az a Golf.
 HALASI: Tudod a fenét, hiszen oda se figyeltél jól, mikor a nevét mondtam!... *(Gúnyosan)* Golf!
 HALASINÉ: *(sértődötten)* Kérlek!... *(Becsapja az ajtót)*
 HALASI: Lássuk csak még egyszer a titokzatos üzenetet... *(Mormolva betűzgeti)*... Hiszen éppen ez az: egy cseppet sem titokzatos. Név, utca, házszám, emelet... Várjunk csak! Az ünnepek előtt... Egy százas... De azt nem Goldnak hívták... Még csak nem is Bélának... Viszont, én adtam... A többi stímmel... *(Vidáman)* Gold úr, ön téved! Nyilván a kalapos Halasival téveszt össze... Szíves engedelmével a levél el a papírkosárba!... *(Meggönnyebbülve)* Na!

(Változás)

HALASINÉ: Írt a Gold.
 HALASI: *(felhorkan)* Honnan tudod, hogy a Gold?!
 HALASINÉ: Felbontottam.
 HALASI: Szépen vagyunk!
 HALASINÉ: Elöttem ne titkolózz!
 HALASI: Etika is van a világon.
 HALASINÉ: Ki az az Etike?
 HALASI: Thá!... Mutasd a levelet. *(Olvassa)* „MÁR CSAK EGY HÓNAP...
 HALASINÉ: Mit jelentsen ez?
 HALASI: Egy órült... Valamiféle ötszázast reklamál.
 HALASINÉ: És te leszel a másik, ha elküldöd.
 HALASI: Nyilván.
 HALASINÉ: Ha legközelebb ír, fel se bontsd.
 HALASI: Jól mondd... Most is ki bontotta fel?
 HALASINÉ: Rendszerben van. Többet nem veszek részt sötét ügyeidben.
 HALASI: Hogyhogy sötét?!
 HALASINÉ: Hát mondd meg: mért kérted, mikor és mire?
 HALASI: Lassabban!
 HALASINÉ: Nos?

(Csend)

HALASI: *(nyögve)* Nem tudok semmit. Csak azt tudom, hogy...
 HALASINÉ: Hogy?!
 HALASI: Hogy ma elseje van...
 HALASINÉ: *(gúnyosan)* Bravó!
 HALASI: ...és, hogy jövő elsejéig kértem... Na már most... Nyomon vagyok!... Aznap, mikor a törlesztést ígértem — nevezük n-napnak — szóval... honnan tudtam én azon a bizonyos n-napon, hogy lesz egy odaadható ötszázasom, holott tizenegyedikén van fizetés...??

HALASINÉ: Ebből csak az derül ki március elsején, hogy tévedtél n-apon.
 HALASI: *(idegesen)* Most összezavartál... Pedig kezdett rémleni valami.
 HALASINÉ: Ne rémeket láss!... Jusson eszedbe, mit csináltál azzal az ötszázassal!
 HALASI: Asszonyi logika: nem hiszed, hogy kaptam egy ötszázast, de biztos vagy benne, hogy elköltöttem.
 HALASINÉ: *(gúnyosan)* Ezzel szemben a te logikád...
 HALASI: *(lemondóan)* Tudom... vasból van és rozsdás.
 HALASINÉ: Te mondtad!... Én csak annyit fűzök hozzá: úgy felejtesz, mint egy képviselő.
 HALASI: *(kitör)* Óljetek meg!... Nem jut eszembe!
 HALASINÉ: *(megenyhülve)* Jól van, öreg mormota... Én hiszek neked.
 HALASI: Nézd meg magad a tükörben: ilyen arccal apostol lehetnél, aki a sebben turkál.
 HALASINÉ: *(dobbant)* A fene turkál a zsebedben!

(Változás)

HALASINÉ: Hol voltál?

(Csend)

HALASINÉ: Béni!!
 HALASI: *(sóhaj)* Halasi kalaposnál... Megkérdeztem: ismeri-e Gold Bélát?
 HALASINÉ: Nem ismeri.
 HALASI: Honnan tudod?
 HALASINÉ: Ismerem a Halasit.
 HALASI: Azt is megkérdeztem tőle: nem tartozik neki véletlenül egy ötszázassal?
 HALASINÉ: Erre kidobott.
 HALASI: Ezt meg honnan tudod?!
 HALASINÉ: Kinéztem az ablakon és láttam, hogy bokszolod a levegőt a verandán.
 HALASI: Behúztam neki egyet!... Úgy kért térden állva bocsánatot.
 HALASINÉ: *(ijedten)* A műhelyben?
 HALASI: *(nevet)* Nem... Itt a verandán.
 HALASINÉ: *(sóhaj)* Én azt hittem, hogy te már lezártad az ügyet.
 HALASI: Lezártam, persze, hogy lezártam.
 HALASINÉ: Akkor meg mit szimatolgatsz?
 HALASI: Csak egy 'kis rutinmunka, ahogy Maigret mondaná.
 HALASINÉ: Megrémít engem ez a te uborkazöld arcod.
 HALASI: *(fáradtan)* Megyek, ledőlök egy kicsit.

(Változás)

HALASINÉ: Hogy lehet nyitott szemmel aludni?
 HALASI: Kössz, hogy szóltál... Becsukom. Így jó?
 HALASINÉ: Hát legalább...

HALASI: Óhajtsz még valamit?
HALASINÉ: Igen.
HALASI: *(búsan)* A fülem, azt nem tudom becsukni.
HALASINÉ: *(súgva)* Lehet, hogy a kalapos hazudott.
HALASI: *(élénken)* Gyer' ide, hadd csókolom meg azt az okos kezedet... Most már boldogan alszom el... Tizenkét bárány meg tizenhat, az annyi... mint...

(Változás)

HALASI: Van levél?
HALASINÉ: Van.
HALASI: Gold?
HALASINÉ: Mariska néni.
HALASI: Fene a dolgát, mit firkál!

(Változás)

HALASI: Gold?
HALASINÉ: Gold.
HALASI: *(papírcsörgés, utána drámaian)* „MÁR CSAK HÚSZ NAP!”
HALASINÉ: *(gyengéden)* Húsz nap, az nagy idő, apus... Addig eszedbe juthat.
HALASI: *(bátortalanul)* Gondolod?
HALASINÉ: *(meggyőződés nélkül)* Igen...
HALASI: Mindenesetre olyasvalaki, aki jól ismer. Tudja, hogy kölcsönkérek és rossz a memóriám.
HALASINÉ: Ördögöt! Minden kölcsönkérőnek rossz a memóriája.
HALASI: Már arra is gondoltam, hogy elmegyek az Órás utcába.
HALASINÉ: És?
HALASI: Félek, hogy egyáltalán nincs is Órás utca, s akkor ez egy nagyon sötét dolog!!
HALASINÉ: Akarod, hogy megnézzem én?
HALASI: Megtennéd?!... *(Lelohad)* Nem, nem!... Nem engedhetlek.

(Változás)

HALASI: Találd ki, hol voltam?
HALASINÉ: Az Órás utcában.
HALASI: Nem játszom, belelátasz a lapomba!
HALASINÉ: Ugyan már!... Egynapos rendőr kitalálta volna... Öt napja készülsz... Máma fogat is mostál... Na, mondjad gyorsan!
HALASI: Mit?
HALASINÉ: Van-e Órás utca?
HALASI: Űhüm.
HALASINÉ: De a Gold nem lakik a 12-es szám alatt.
HALASI: Ott lakik!... Második emelet, kettes számú lakás... Megnéztem a lakók névjegyzékét.
HALASINÉ: Mért nem mentél fel?

HALASI: Jó vicc! Nincs nálam egy húszas se.
HALASINÉ: Szóval mégis tartozunk...
HALASI: (üvölt) Tartozunk!... Ki fogom fizetni!

(Változás)

HALASI: Haragszol?
HALASINÉ: Nem... Csak úgy megijesztettél...
HALASI: Olyan nyomorultul érzem magam... Negyvenkét éves vagyok, és már kéthavi körzetben senki földje a memóriám... Ez a Gold élő, hús-vér személy... Vajon mire költöttem azt az ötszázast?
HALASINÉ: Na látod, te is költöd, pedig meg sem kaptad.
HALASI: (reménykedve) Te is azt hiszed?!
HALASINÉ: Igen. Ez a Gold blöfföl... Ha elküldöd, három ötvenparás bélyeggel szerzett egy lila bankót.
HALASI: Erre én is gondoltam, de ez lehetetlen.
HALASINÉ: Miért?
HALASI: Mert túlságosan kockázatos. Minden pillanatban leleplezhetik.
HALASINÉ: Te is inkább mentél a kalaposhoz... Vegyél tollat és papírt... Irunk!
HALASI: Kinek?
HALASINÉ: A Goldnak.
HALASI: (megdöbbenve) A G... G...
HALASINÉ: Annak.
HALASI: És mit?
HALASINÉ: „Drága Gold úr, szórakozzék a nagynénikéjével!”
HALASI: Ezt én nem írom!
HALASINÉ: Akkor megírom én.
HALASI: Várjunk még egy napot...

(Változás)

HALASI: Döntöttem!... Nem írunk.
HALASINÉ: Halljam, miért nem!
HALASI: Képzeld magad a helyébe: ad egy feledékeny pasasnak egy ötszázast, s az, ahelyett, hogy visszaadná, még gorombásodik vele... Kiskorú gyermekei vannak, beteg felesége.
HALASINÉ: Az ilyen, ha kölcsönad, megérdemli, hogy ne kapja vissza.
HALASI: (m. f.) Melegszívű... Az inget, ami rajta van...
HALASINÉ: Na ne!
HALASI: ... Temetetlen anyós... a ház oldala bedől...
HALASINÉ: Csak a II. emelet 2-ben?
HALASI: Ne légy már olyan rideg. Tudom, hogy benned is érző szív dobog.
HALASINÉ: Nahát, most ide figyelj, fiacskám: az „érező szív” elküldte a levelet.
HALASI: Úristen!... Mikor?
HALASINÉ: Tegnap.

HALASI: *(komoran)* Remélem tudod: tegnaptól én egy erkölcsi halott vagyok.

HALASINÉ: Te is temetetlen.

HALASI: Szánalmas tréfa... És azt írtad, hogy...

HALASINÉ: ... „szórakozzék a nagynénikéjével!”

HALASI: *(feljajdul)*

HALASINÉ: Közben pedig azt képzeltem, hogy a nagynénje egy lötytyedt nyanya, orrán bibircsókkal, s abból két szőrszál serken. Műfogai csattognak, mint a csipkeverő automata.

HALASI: *(elfeledkezik búskomorságáról)* „Csipkeverő automata”... haha!... Nágyon jó!... És ehhez mit szólsz: fülében vatta, amit még ki sem csomagolt.

HALASINÉ: És a Gold azt mondja neki: „Klotuska néni, hogy van a szeretve tisztelt reumája?”

HALASI: *(utánozva az öreg hölgyet)* „Tudod, fiacskám, mióta rajtam van ez a pneumatikus bugyogó...”

HALASINÉ: *(kacag)* Pne-uma-hahaha!...

HALASI: A fotelből meg kiáll egy szög és... haha!... *(Átmenet nélkül)* Felakasztom magam... *(Felbőffen a kacagás)* Haha! Pssssst!...

HALASINÉ: *(kacag)*

HALASI: *(összeszedi magát, kongó hangon)* Istenem, de ronda vagyok.

HALASINÉ: Pssssst!

(Pukkadoznak)

HALASI: *(búsan)* Dögölj meg, Halasi!

HALASINÉ: Ugyan!

HALASI: A kalapos.

HALASINÉ: Ja? ... jó.

HALASI: De én is...

HALASINÉ: Helyes. Saját erkölcsi halottamnak foglak tekinteni.

HALASI: *(melegen)* Kösz.

HALASINÉ: Kérlek.

HALASI: Nem tréfálok... A levelet köszönöm. Egyetlen drasztikus mozdulattal elmetszted a gordiuszi csomót... Én, látod, képtelen lettem volna... Pedig milyen egyszerű... „Szórakozzék a nagynénikéjével...” Pssssst! *(Nevet)*

HALASINÉ: *(nem megy bele a játékba)*

HALASI: *(kényszeredetten abbahagyja a nevetést)* Mi az? Mért komorodtál el?

HALASINÉ: Ha tudtam volna, hogy így feldob ez a levél, — tényleg elküldtem volna.

HALASI: *(leforrázva)* Szóval nem ment el?

HALASINÉ: Igen... vagyis nem. Szóval te egy erkölcsi újszülött vagy.

HALASI: De hát mért mondtad?

HALASINÉ: Próbaballon volt... Pssst! *(Egyedül nevet, kedvetlenül abbahagyja)*

HALASI: *(szárazon)* Kár...

HALASINÉ: Nem sajnálod már a kidölt-bedölt családfőt, a vajszívűt?

HALASI: Ott egye meg a fene a II. emelet 2-ben!... Hagytál volna meg legalább abban a tudatban...
HALASINÉ: Be akartam bizonyítani: nem tudod, mit is akarsz tulajdonképpen.
HALASI: Ez nem revelláció, ez refrén!
HALASINÉ: Meg lehet cáfolni...
HALASI: Meg is fogom!
HALASINÉ: Helyes! Adom a papírt, tollat.
HALASI: Várj...
HALASINÉ: (dühös) Psssst!
HALASI: (nevet) Rendben van... Ide vele.

(Papírcsörgés)

HALASI: (dünnyögve ír) „Kedves Gold úr... Folyó hó...”
HALASINÉ: Folyó nyavalya!... Szórakozzék a kedves...
HALASI: ...„nagynénikéjével”... Kedves nénike, — nagy Ká?
HALASINÉ: Naná! Akinek ilyen unokaöccse van!
HALASI: ...„Órás utca 12/II...”
HALASINÉ: (vigan) A győzelem napjai jönnek!...

(Változás)

HALASI: Levél?
HALASINÉ: Igen.
HALASI: Gold?
HALASINÉ: Igen.
HALASI: „Már csak tiz nap”?
HALASINÉ: Igen.
HALASI: (feljajdul) Apám, mért nem adtál kalaposnak?

(Változás)

HALASI: Felbontottad?
HALASINÉ: Minek. Úgyis tudom: MÁR CSAK KILENC NAP!
HALASI: Csak kilenc? Atyaúristen!

(Változás)

HALASI: Nyolc?
HALASINÉ: Ühüm.
HALASI: Időmiliomosok vagyunk.

(Változás)

HALASI: Nem kellett volna a nénikéjét emlegetni. Megindítottuk a lavinát. Most már mindennap ír. Lehet, hogy az utolsó napon óránként csönget majd a postás.

(Változás)

HALASINÉ: Már csak egy hét...
HALASI: Egy pokoli hét!... (Kitör) Én nem bírom tovább!!
HALASINÉ: Ezt már mondtad. (Gúnyosan) Megölnöd magad.
HALASI: Nem drágám... Őt fogom megölni! (Drámai han-

gon) Csöngetés az Órás utca 2. második emelet kettőben ...
„Jó napot! ... »Gold Bélához van szerencsém?« ... „Igen”...
„B u m m ! ”...

HALASINÉ: Ha így remeg a kezed, a plafonba lósz majd.

HALASI: *(lázasan)* Hol az a rézveretű pisztoly, amit az ócskapiacon vettem?

HALASINÉ: A szekrény fiókjában ... De ne turkálj össze mindent!

HALASI: *(nyög)* Segíts kihúzni ... Bedagadt ... Várj csak! Eszembe jutott valami!

HALASINÉ: Hála istennek. Nem szeretem, ha a fiókban turkálsz.

HALASI: *(dühösen)* Emberéletről van szó, s néked fontosabb a rend a fiókodban.

HALASINÉ: Igen. Rendnek muszáj lenni. Goldnak nem.

HALASI: Megkegyelmeztem neki ... Meghatott, ahogy ott áll könnyes szemmel az ajtóban és az életéért rimánkodik ... Ha kalapos volnék, nem mondom ...

HALASINÉ: Tudsz jobbat?

HALASI: Igen ... Levágom a dagadt Malonyait egy ötszázasért, és elküldöm a Goldnak ... Ötezer kilós kő esik le a szívemről, ötvenezer évvel hosszabbodik meg az életem ... *(Dudorászva)* Egy vidám hét áll előttünk.

HALASINÉ: De hiszen azt sem tudod ...

HALASI: Persze, hogy nem tudom! Semmit se tudok! Csak azt tudom, hogy megőrülök, ha még egy levél jön.

HALASINÉ: *(tompán)* Sikerült a Goldnak a trükkje ...

HALASI: *(kiált)* Ne kezdjük előlről!

HALASINÉ: Csinálj, amit akarsz, csak nyugodj meg végre.

HALASI: *(boldogan)* Rohanok a Malonyaihoz!

(Változás)

HALASI: Kisasszony kérem, ezt az utalványt még ma kikézbessítik?

POSTÁSKIS-

ASSZONY: Nem. Csak holnap reggel.

HALASI: Akkor kérek egy távirati blankettát.

(Változás)

HALASI: *(érkezőben, frissen)* Levelem van?

HALASINÉ: *(komoran)* Van ... Olvassam?

HALASI: *(megszeppenve)* Légy szíves ...

HALASINÉ: „MÁR CSAK HÁROM NAPJA VAN, HOGY MEGKÜLDJE AZT AZ ÖTSZÁZAST” ...

(Döbbent csend)

HALASI: *(rekedten)* Aaláírás: Gold.

HALASINÉ: Nem, hanem: Malonyai.

HALASI: Jaaa? ... A Malonyai? Thál... Ez az ember boldonknak néz engem!

Vége